

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr. za pol leta 1 gold, 70. kr. za četrt leta 0 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gol 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 6. marcija 1889.

Obseg: Belo ali črno vino. — Zoper drisko telet. — Mala retkvice. — Državni melioracijski zaklad. — Razne reči. Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Belo ali črno vino.

Pogostoma povprašujejo, ali naj zasajajo svoje nove vinograde z belimi ali črnimi trtami, kar je seveda važno za prihodnost. Nekateri trdijo, da je belo vino najimennitnejše na svetu, in zdi se jim komaj vredno govoriti o črnem vinu, vinščaki iz pokrajin pa, koder pridelujejo črno vino, nekako zaničljivo govore o belem vinu. Ako hočemo odločiti na to ali ono stran, moramo najprej iskati, kaj je prav za prav razloček med črnim in belim vinom.

Kemijska sestava belih in črnih vin je sicer precej enaka, vendar je razen barve le razlika glede obilnejše čreslovine v črnem vinu. Čreslovina je ona zagatna in pusta tvarina, ki je črnemu vinu potrebna. Belo vino ima tudi čreslovine, a tako malo, da je niti okusiti ne smemo. Bela vina so rumenkasta vina brez čreslovine, črna vina pa modra ali vijoličasta vina z obilno čreslovino.

Čreslovina pa spreminja črnemu vinu svojstva v marsikaterem oziru in to bistveno. Pred vsem ne da čreslovina v črnem vinu priti najfinejšim okusnim tvarinam do tiste veljave kot v belem vinu; če so tudi v vinu, vendar jih prikriva okus čreslovine. Vrednost črnega vina presojamo torej po njegovih tako zvanih surovih sestavljenih delih, t. j. po medsebojnem razmerji alkohola, kisline, čreslovine, izlečka in vode. Pri belih vinih jemljemo pa razen teh tudi druge fine okusne tvarine v poštev.

Druga razlika med belim in črnim vinom je tudi njihju nasledek ob uživanji. S kislikastimi, belimi vini si ugasimo najbolje žejo, ker poživljajo, redčijo kri in silijo na vodo. Črna vina so manj ali bolj zdravila. Čreslovina vpliva namreč tako na človeka kakor „kinin“, t. j. pro-

timrzlično. Tudi proti driski so črna vina, le to napako imajo, da zapirajo vodo.

Črno vino rabi pogostokrat zaradi zdravilne moči svoje, in marsikedo rajši pije prav zagatno črnino, nego uživa druga neprijetna zdravila. Tudi proti koleri rabi črno vino prav dobro.

Izvrstno vpliva črno vino na želodec, kateri je onemogel vsled prevelikega užitka piva. Štatistika je res dokazala, da se toliko več črnega vina popije kolikor več piva, poraba belega vina pa se zmanjšava.

Vinska kupčija, ki je bila poprej omejena na majhne okraje ali dežele, bavila se je s tistim vinom, ki so ga v tistem okraji ali tisti deželi najrajši pili. Ker pa dan danes moremo pošiljati vino po železnici ali po parobrodih, kamor si bodi po svetu, zato mora gledati vinščak, da prideluje tisto vino, katero je najlažje prodati. Pri nas v Avstriji, povprašujejo tudi kupci le po črnem vinu, in sicer kupci iz južne Francoske, pa tudi kupci iz dežel, koder pijejo veliko piva, in to vedno bolj.

Belega vina pa vendar ne smemo nehati pridelovati ker ravno finejša bela vina ohranila si bodo vedno dobro ceno. Slaba bela vina pa ne bodo mogla dolgo časa tekrovati s pivom. „Weinbau-Kalender“.

Zoper drisko telet.

Teleta napade včasih driska 8 ali 14 dni po rojstvu, ko še sesajo; mehko gre od njih in kislega smradu, pa tudi kolje jih, da večkrat poginejo.

Če takim teletom preiskuješ sirnik, to je, 4. želodec, najdeš v njem neko skuto iz zagrizenega mleka; drobna čeva pa se vidijo hudo vneta, snetnjava.

Krivo je te bolezní težko prebavno mleko, sesa tele, pa tudi prehlajenje.

